

LA SEMBRA

Ara és hora de fer la sembrada!
No esperem arribâ a temps millor!
No dexem que 's rovelli l' arada
ni que 's begui 'l terror la saor.
Sembrem, germans! Sembrem, sembrem,
que 'ls fruits, més tard recullirem!
No 'ns dolgui, no,
llençar pel món tanta llevô!
Sembrem, sembrem,
que cullirem!

.....
No temeu, sembradors, que am ses ires
la tempesta 'ns malmeti 'l sembrat.
Les arades que 'ns facin de lires
que 'ns animin en mitg del combat.
El nou sol, resplendent, ens saluda
coronant am llum d' or nostres fronts,
i la terra am son baf ens ajuda
i els aucells ens reflen cançons.
Tot rebrota i somriu a la vida
que agermana i ofega 'l rencor,
esperant la novella florida
perfumada amb aromes d' amor.
Pels que vindran
seguim lluitant!
Sembrem, germans! Sembrem, sembrem,
que 'ls fruits, més tard, recullirem!
No 'ns dolgui, no,
llençar, pel món tanta llevô!
Sembrem, sembrem,
que segarem!

IGNASI IGLESIAS.

PROGRÉS I TRADICIÓ

Alguns han cregut donar una gran empenta al carro triomfal del progrés, despreciant per complert la tradició. Suposant qu' el progrés i la tradició son dues coses antitètiques que s' ecsclueixen l' una a l' altra, han intentat, am despreci sarcàstic, tirar per terra les tradicions, institucions, creencies i usos antics, creguent que, d' aquesta manera, donaven una gran empenta a favor del progrés. I cegats pèl furor am que treballen en aquesta campanya destructora, no han tingut en compte qu' en mitj de tantes runes, en lloc de caminar endevant, no podia menys d' encallarse el carro del progrés.

¿La tradició i el progrés son realment dues coses contràries que s' esclueixin l' una a l' altre? ¿El *verdader* tradicionalisme s' oposa en res a la marxa del progrés? No falta qui afirma que sí, sens fer restriccions de cap mena; pro, si be s' observa, aquesta afirmació, además de no tenir, devant de la raó cap fonament sòlit en què apoyarse, constituex un atac indirecte contra l' Esglesia Catòlica. Es ben sabut de totom que l' Esglesia Catòlica en el dogma i en la moral es eminentment tradicionalista: la doctrina i la moral que avuí ensenya és la mateixa qu' ens ensenyà Crist; no ha variat ni en un punt, a pesar del decurs dels segles i del progrés de les ciencies, forsa notable per cert, gracies als esforços intel·lectuals d' homes eminentíssims qu' han enllumenant el món de la ciencia amb els resplandors del geni. Si el tradicionalisme, doncs, no s' avé amb el progrés, no podem menys d' afirmar que l' Esglesia Catòlica, eminentment tradicionalista, està igualment mal avinguda amb ell; i aquesta és precisament l' última consecuencia que pretenen els partidaris d' aquestes doctrines: desacreditar l' Esglesia Catòlica, presentantla com obscurantista, com enemiga del progrés.

No 's necessita pas ser gaire llest per desfer satisfactoriament aquesta conclusió: n' hi ha prou am fer un lleuger eczamen de la ideia del progrés i estudiar algunes de les lleis més principals a que està subjecte per veure qu' el tradicionalisme de l' Esglesia, lluny d' esser contrari a n' el progrés, està complertament avingut am les lleis del metex.

¿Qu' és el progrés? Es evident qu' el progrés consistex en un moviment: lo que està parat no progressa. Am tot i axò, definirem molt malament el progrés, si diguessim solzament que 's un moviment; perquè allavors resultaria que tot lo que 's mou, progressa, lo qual és, no sols contra la raó, sinó també contra l' ecsperiencia. El poble que pert poc a poc la cultura i la civilisació, i camina al salvatjisme, es mou en gran manera, i no obstant no progressa; la ciencia qu' admet falsetats en ses conclusions, també 's mou, pro no progressa. ¿S' admetra com a progrés el moviment que finex en el salvatjisme o en el error? Certament que no. Axò ens indica clarament que si be 'l progrés entranya sempre un moviment, no obstant no 's pot dir que tot moviment sigui progrés. De moviments n' hi ha de dos classes: moviment a la perfecció i a la imperfecció. El progrés en general es pot definir dient, qu' és el moviment a la perfecció; i el progrés d' un ser en particular, serà 'l moviment del metex a sa *propia* perfecció. Hem sub-rallat intensionadament la paraula *propia*, perquè succeex am frecuencia, que lo qu' és perfecció per un ser, per un altre no ho és: els aliments que nutrexen i donen vida a certa classe d' animals, a n' els altres els hi causarien la malaltia i finalment la mort.

Les perfeccions propies de quiscún ser, poden esser essencials i accidentals; i axò ens dona camí per a fer una divisió del progrés, molt important pera l' assumpte que tractem, i además molt fundada. Siguent el progrés un moviment a la perfecció, i havent-hi dues classes de perfeccions, hi haurá també dues clases de progrés: essencial i accidental. El primer consistirà en el moviment a la perfecció essencial; l' altre en el moviment a la perfecció accidental.

Continuem analisant. La majoria dels sers, per desenvol·llarse convenienment, han de passar necessariament per dos períodes, que son el període de formació i el que seguex a la metexa. Durant el primer període sempre 's nota un progrés essencial; pro quan el ser està completament format, para allavors el progrés essencial, donant lloc a n' el progrés merament accidental. En el període de formació de l' home, per eczemple, s' hi troba 'l progrés essencial, per-

que al *feto* se l' hi unex l' ànima i 'ls òrgans propis de la naturalesa humana; pro quan l' home està completament format, ja no se l' hi poden afegir noves perfeccions essencials, perquè aquestes o be serien contraries a les primeres o nó: en el primer cas, no resultaria un home més perfeccionat, sinó un monstre; en el segón, resultaria un ser completament distint del primer. En tots dos cassos, no hi hauria progrés, sino destrucció del primer ser, qu' es l' home. De tot axò resulta una llei que s' ha de tenir molt en compte, i és que 'l progrés essencial solzament és possible en el període de formació del ser: quan està completament format, sols és possible el progrés accidental. L' home per eczemple, després de format, progressa accidentalment, perfeccionant l' enteniment, la voluutat i hasta son propi cos.

TOMÁS AUMALLÉ I PRAT.

(Acabarà en el nombre vinent).

SOBRE 'L MODERNISME EN L' ART

(Continuació)

I, vetaquí, casi en la metexa època, després de fonda revolució i apesarada lluita, dos arts ben diferents; l' un vingut de Roma am reminiscencies del gran imperi, l' altre fill del *desert* construint les columnes, les torres i les cúpules, esbeltes com les palmeres i dibuxant les línees, componentles i entrellassantles am frissós serpenteig com els remolins que fá 'l *Simoun* en les sorres del Sahara; dos arts que com els demás sufriren moltes transformacions degudes no més al *modernisme*, a ideies noves que sempre 'n naxen i que aquelles feren prosperar molt l' art Cristiá quin infantà el Gòtic després de forta revolució.

I, ficseus-hi; durant els períodes de tranzició en que un art passa a serne un altre copiant del primer, axò passa tranquilament, pro, quan la trasformació ha de ser de soca-arrel, que s' ha de canviar tot, am nou estil, noves *regles*, nous procediments i diferenta ideia, llavors passa quelcom

extraordinari en els pobles i els homes, ò cauen per eczuberant grandesa i son esprit massa conqueridor, ò s'estabor-nexen per son absolutisme massa absorvent. L'imperi Romà fou un grilló que anava axamplantse i volia cloure tot el món, pro trencà per massa tensió. L'etat mitja era una llosa pesanta plena de feudals de totes menes que axafava el poble, i, que va enfonzarse per culpa de sos plans mesquins, lo que va portar en l'esfera de l'art una nit llarga i tenebrosa, una època de postració que ni de *pás* arriba a ser, perque s'adormiren els ànims, les energies se paralisaren i l'esprit coibit ancara no gosava emanciparse atuit pèl pès d'un absolutisme denigrant i aclaparador. Pro l'art que va néxer amb el primer home i serà tan com el món sigui món, mentres hi hagin homes, eczistia llavors en el cor del poble adormit per les flingantades del feudalisme i, passats els primers moments de la tarrabastada, comensà a treure tanys, verdejà l'ideia, l'esprit s'aponcellà i acabà florint amb el Renaxement, art viu, elegant.

L'Art de Bruneschel-li i Giotto, que seguiren Luca de la Robia i Donatello i que tan admirablement secundaren amb obres magistrals, Miquel Angelo, Verocchio, Rafael, Leonart de Vinci, Veronese, Ticiano i l'elegantíssim Benvenuto Chelini.

L'art que donà al món obres com el castell de Bois, Lubre Milon de Cretone, els caballs de Merli, á Fransa; qu'omplí la Holanda, els Paissos Baxos; que trovà entusiastes per tot i donà més tart homes com Rubens, Vandick, Rembrant, Velazquez, Murillo, després del revolucionari Greco, i tants i tants d'altres dels que Espanya no se'n emporta pas la part més petita. Pro, tot decau i 'l Renaxement recaigué i per eccés de fantasia. Els mestres moriren i 'ls que seguiren llurs petjades incapassos de sostenir aquella gloriosa bandera, ni d'apuntalarla creant nou, devallaren al barroquisme que també es un *modernisme sui generis*, una època de tranzició, tal vegada la més trista perque anà decaiguent sempre ancara que doná alguna cosa, com alguns altars que's veuen segons en quines esglesies, que semblen fotografies esborrades, ó reproduccions degenerades d'originals bons.

I he dit que 'l barroquisme es un *modernisme*, perque

amb ell comensà la revolució trista fins al art *carquinyoli*, l'art dels nostres avis; art que, no tinguent istil propi ni idea tenia tot lo dolent de les èpoques passades i perxo 's movia dins un medi ambient que no 'l dexava prosperar, lligat am cent regles, mil procediments i una sèrie de receptes com si l'art hagués de fer l'eczercici per anar avant. I d'aquest art *carquinyoli* que res donà d'original, ha vingut l'art de nostres dies que comensà la revolució amb el realisme a lo que 's donà 'l nom de Modernisme.

Doncs bé; tinguent en compte lo dit de les diferents formes i istils am que en tots els temps s'ha presentat l'art, i sabent que 'ls anys ò segles transcorreguts de l'art egipci al grec, del grec al romà, etc., han sigut i se n'han dit èpoques de tranzició i que si avuí tranzició hi ha i ben marcada i, a n'aquesta època li han dit Modernisme; el modernisme ès, com deia al principi, tan vell com l'Art, puig eczistí desde 'l moment que un art decaigué fins que 'n florí un altre. Axís, tindrem, que les corrents d'avuí ja no son ximpleses sinó ideies salvadores qu'han tret al Art de la rutina i 'l conduiexen per camins nous pels quals es necessari passar, menys que volguessem ser més absoluts nosaltres que res hem creat, que no les generacions passades quines van inventar i perxò no pogueren deturar les corrents d'innovació que nexien per fer art nou. I, francament, seria molt prosàic i monòton i propi d'esprits sens acció, el que volguessem fer avuí lo que feien el primitius artistes, sens contar que perxò, fora necessari ser com ells, i pensar i creure lo que pensaven i creien ells, ja que l'Art és el mirall de les civilisacions i en ell s'hi retraten les creencies i costums dels pobles. Després de tot que, com deia, no som nosaltres els cridats a criticar aquesta època que a travéssem, sinó 'ls fills d'altres èpoques que 'ns estudiaràn i comparantnos am les generacions ecstingides seràn jutjes dels nostres fets, i podràn dir "de l'any 80 (per eczemple) a principis del sigle XX l'Art passà per una sèrie de vicissituts a les que s'anomenà *Modernisme*. L'època, aquella, de tranzició, de l'Art vell i anèmic, am xarxes perombres, i granets d'ordi per modelat; am poses acadèmiques, de *color mort*, am la metexa expressió tot, igual factura, idèntic procediment; pintat am receptes

i esculpit amb un metex patró, al que s' anomenà *Bellesa*; a l' art jove lliure, que pensava com volia, trevallava de la manera que li donava la gana; que ho concebí tot, i trovà bellesa en tot; que sentí més que les generacions passades perquè polsà les cordes més sensibles i fines del cor humà, perquè cercà la vritat més fonda i no 's parà en esterioritats, sinó que anà fins al desentranyament de les passions que lliguen al home, aquest art, aquest període, aquest *Modernisme* produí obres cabdals ò no". Axò no ho podem assegurar nosaltres, perquè 'ls uns per apassionament, els més per odi a lo que no comprenen, i repugnancia per lo que conexen que parla més clar que una fotografia del nu, tots som parts integrants en la causa i no donariem el fallo am recta justicia,

BERGA I BOADA.

(A continuar).

EL TARONGER FLORIT

El taronger florit
adora les estrelles
bressant com cada nit
tot un axam d' abelles.

Es l' arbre del amor
de revellit brancatje
que guarda en cada flor
el cant d' un nuviatje.

Es l' incenser sagrat
que inonda al morí 'l día
el teu jardí estimat
d' un aire d' alegria.

El taronger florit
quan dorms, am son brancatje
per la calma serena de la nit
espargex el teu cant de nuviatje.

JOAN M.ª GUASCH.

DOS LLIBRES NOUS

L' acreditada revista *Catalunya Artistica* ha repartit junt am son nombre ecstraordinari el quadret dramàtic que du per títul: "Gent de Platja" d' en Bori i Fontestà.

Al estrenar-se fa poc, en el teatre català de Barcelona, tota la premsa se n' ocupà dedicant-li 'ls més falaguers elogis; elogis que 's merex de debò ja que l' obra, per més que siga feta d' un autor novell en l' art de Talia, tot seguit s' arrapa fonament a n' el cor, fent-lo batègar i conmourre devant d' aquelles escènies tan eternidores on la pobresa

es veu abatuda, insultada i despreciada de totom; de tots aquells sers que no més senten palpitar el cor per un egoisme rastrer, que no hi veuen més enllà de 'l seu idiotisme rústic i insolent.

Els tipos de mes relleu ens semblen primerament el d' en Felip, per la seva antipàtica i ridícula avarícia; el de la Cinta per la seva bondat i la seva dignitat; i el de 'n Cisco que és l' únic de ànima noble d' aquella platja, l' únic que ha sabut conquerir dignament un cor tan gran com el de la Cinta de la que ha sigut l' escut i defensa entre aquella gent malmenada.

Que l' obra és bona i 's fa oviradora ho diu ben clar la durada qu' ha tingut als cartells.

Les "Poesies" d' en Majuelo, formen una obra que a primera vista es fa simpàtica. Son esprit fonament relligiós i rublert d' estimació á la terra, la puresa dels amors que s' hi glosen, fan somiar al llegidor en l' ideal sublim i castís de la bellesa i de l' art qu' am tant entussiasme defensen els trovaires castissos, i simbolisat per l' esplendent lema de *Fe, Pàtria, Amor*. La Fe hi vibra sencera en les planes d' aquest llibre; l' amor suau i magestuós, falaguer, vessant color i il·lusió, i 'l sentit patriòtic s' hi reflexa, sens rebuscaments i efectismes; però ferm. I, potser una mansa naturalitat, un mancament d' energies i de coses noves ò medis nous qu' impresionin, donen a les composicions poc interés, poca vibració, poca ànima. Un altre dels defectes que jo oviro és certa tendència a produir a tall de Cases i Amigó, sens cuidar-se l' autor de que com a home tambe te ell la seva manera de veure les coses, ancara que 'ls resplendors d' un geni l' atreguin.

Una de les poesies que més be ens va es "La Pubilla" ont, descriguent els dos pretendents que te una joveneta, sens necessitats de desafíos, de contrarietats marcadíssimes, un-hom seguex el fil de la narració, feta am trassa, lliscanta i quedant amarat del dols sentiment que tot ella respira. Trovo també delicada i encisera "Somni".

L' autor versifica admirablemeni i sos versos tenen una transparencia digne d' esser ponderada.

J. MONTSERRAT.

EN LA PRIMERA FULLA DEL ALBUM D' UN AMIC

*La fulla que quan ve la primavera,
frissosa, es la primera
en traurex el seu cap d' entre 'l brancam;
segur i ben segur és que ofegada
pel nou i vert fullam
que ve al darrera
serà la que primera
caurà de desde 'l cim de la brancada
polsosa, groguenca i oblidada*

*Pobre fulla que escric,
que am ta fal-lera,
en l' album de un amic
ets la primera
en nàxer i esclatar
a qui al devant.*

*Jo 't planyo! que ta mort es ben prospera:
les altres que vindràn a ton darrera
segur t' ofegaràn.*

RAFEL MASÓ I VALENTÍ.

EL RELLOTJE DEL PARE

La passió per les joyes es propia de les dones; lo que no priva que hi hagi homes que la sentin ab igual intensitat, pro son els menos, y entre aquexos lo comú es que la sentin per una sola classe de joyes.

Hi ha qui la te pels anells, qui per les agulles de corbata y qui pels botons de camisa.

Jo tenia un amich, Deu l' hagi perdonat, que res l' entusiasma com els rellotjes de butxaca.

No he conegut cap altre home que, com ell, sentis tanta admiració per axó que conta lo que duran nostras penas i nostras alegrias, ab mes ó menos exactitut.

Del rellotje 'n deya, ab tó sentenciós, qu' era la primera il·lusió del jove y l' últim amich del vell.

Era cosa de sentirlo quan per casualitat algun dels companys li ensenyava un nou rellotje, sobre tot, si per rahó de son preu, hi havia motiu per suposar que devia esser bó.

Y, còsa estranya, el meu amich, ab tot y ésser rich por-

tava un rellotje de mala mort que ab prou feyna si li costaba mitja unsa.

Aquesta mena de contrast me va fer cavilar molt de temps, perque no savia com esplicarmel.

Un dia que vaig tenir necessitat de visitar-lo, mentres m'esperava en el seu despatx, tafanejant ab la vista lo que per taules i parets hi havia, va ferirme 'ls ulls la lluentó d'un riquíssim rellotje d'or, que, penjant d'una sensilla rellotjera de fusta d'aquelles que venen de Suissa, hi havia dins d'un moblet entre altres coses, que 's conexia eren recorts de familia y de viatjes.

Alló va fer créixer la meva curiositat.

No veyia 'l meu amich, que no 'm fes aquesta reflexió: ¿quin misteri hi deu haver qu'essent tan entusiasta dels bons rellotjes y possehidor d'un que te tota la trassa d'esser dels millors y mes richs que 's fabriquen, porti sempre aquell tan modest?

Una nit d'estiu prenem tots dos una cervesa á la fresca, quan sentint hores, treyentse 'l seu rellotjot va dirme:

—Noy, ha tocat la una, hem d'anar á retiro.

Y jo, ab lo desitj de buscarli la llengua vaig respondre-li ab certa intenció.

—Oy! te tornes prudent!

—¿Que ho dius perque es d'hora?

—No, home, no; ho deya pel rellotje.

—No t'entenches pas, si no parles mes clar.

—Es conex que tens por d'un *atraco*, que de nits portes aquesta *eyna*.

—De nits y de dias, fa molts anys que li faig la vida, y, es mes, no 'n tinch d'altre.

—Guatlla, noy, guatlla.

—Ho pots ben creure; ja 'l tenia quant me vaig casar.

—Vaja, home, no 'm venguis garses per perdius, que á casa teva te n'hi he vist un que 'm sembla que 's de lo bo que corre y 'm penso que no 'l deus pas tenir per guardar-lo confitat.

—Ah!—replicá fent una gran exclamació el meu amich —noy, aquell no es meu, es del meu pare.

—Sempre serás plaga; no 'n fa poch d'anys que 'l teu pare es mort y tu 'l vas heretar.....

—Y ab tot y aixó—digué, interrompentme—no l' he portat, ni 'l porto, ni 'l portaré may. Mentres visqué 'l meu pare fou per mi molt codiciat, t' ho confeso, pero vaig jurar no portarlo may, y no 'l portaré.

—No es petit sacrifici; però no 'l comprench.

Acostant sa cadira á la taula, fixant en mi els seus ulls en els que hi vaig veurer l' ardor del sentiment que 'l dominava, va dirme:

—Ja ho compendrás facilment. Escóltam:

Aquell rellotje que va costarli á n' el meu pare quatre cents duros, á Suissa, no pots figurarte may lo que fou per mi envejat.

Prou li festejava tot sovint; però ell que n' estava tan emprendat com jo envejós, me responía sempre rient:

—Vaja, noy, dexo córrer, quan vindrá l' hora ja será teu.

Aquella hora desitjada may arrivava. Vaig casarme y—francament—me creya que llavors arribaria, però, minyó, també vaig errarme.

Un altre día, aquell en que vaig rebre la credencial del primer cárrech de la meva carrera, cosa que va omplir al gueto de paternal satisfacció, vaig creure 'l moment oportú pera tirar l' am un altre vegada, però també la canya sortí sense pex.

—Be prou aviat qu' arribará l' hora de que tot lo meu sia teu—va respondre 'm el meu pare ab to profetic.

—A n' aquest preu que vosté vol dir, ni may que ho sigui—vaig contestarli.

Y en els ulls del meu pare hi espurnejá una llágrima que 'm privá per sempre mes de parlarli del rellotje.

Passaren anys y vingué la malaltia de que morí.

No t' haig de dir les angúnies que 'm doná la convicció de que s' acostava el moment de perdre, per un may mes, al que tan com pare havia estat per mi el millor amich, com, no ho duptis may, ho son sempre per els fills els pares, per mes que desgraciadament sols ho compreném quan ja no 'ls tením.

Al costat del seu llit, contemplant com per instants s' acabaven les forces d' aquell cos que fins poques hores avans ancara semblava ple de vida, y esperant ab aquella angoxa, barreja de temensa y de desitj que tingués fi la

mena de martiri que sempre 'ns sembla l' agonia, vaig passarhi un grapat d' hores fins que arrivá 'l moment en que un petit engargós, després del que 's vá torser suaument aquell cap; y al veure agenollarse la vetlladora y el capellá que á l' altre costat del llit hi havia, vaig compendre que tot era acabat per ell en aquest mon.

A impuls d' un sentiment que 'n va voldria esplicarte, vaig afanyarme á besar aquells ulls que may més havien de mirarme y aquella ma que ja no tornaria á estrényer la meva com feya poch avans al sentir la mort propera, sens dupte pera ferme entendre que ancara era allí.

Al adressar mon cos, ab lo desitj de poguer precisar l' hora en que la mort havia fet sa feyna, vaig mirar el rellotje, que com de costum estava sobre la tauleta de nit, penjant de la rellotjera de fusta que ja conexas.

Mirar el rellotje y venirme l' idea de qu' aquella era l' hora á que 'l meu difunt pare tantes vegades s' havia referit quan jo li festejava, fou tot una cosa; però sentint de sote enrogir mes galtes per un altre sentiment que feu bategá 'l meu cor, vaig agafar el rellotje y girant ab forsa al revés la clau, vaig espatllarlo fentlo parar quant senyalava l' hora en qu' el pare, al cel sia, va morir.

May mes l' he tocat, ancara la senyala y la senyalará sempre mes, y 't juro que 'm sento satisfet d' haberli privat que contés un minut mes del temps que no fos de la existencia de mon pare.

Axis també, dech confesarho, he apagat 'l remordiment que vaig sentir al pensar que la possessió d' aquell rellotje podia minvar el sentiment de la perdua del pare, en memoria de qui he promés fer el sacrifici del goig que 'm donaria portar un rellotje com aquell.

Ja sabs, doncs, are perque porto y portaré sempre aquet rellotjot,—afegi mon amich trayentse 'l de la butxaca per veure quina hora era, tot axecantse per anarse 'n, y aixugantse disimuladament una llágrima qu' humitejava ses parpelles.

M. PAGÉS.

SENSACIÓ (*)

*Tu que tens l'ànima pura,
Casta verge dels ulls verts,
Descapdella de tos llavis,
La cansó dels amors teus.
Canta 'm, canta 'm, donzelleta
La cansó de la natura florent,
Les frisances de la brisa,
La cansó de les boscuries i els aucells.
Tu qu' escoltes el murmuri de les aigües,
Tu qu' escoltes els sospirs suaus i placent,
Resa al meu cor un cant de primavera,
Resa al meu cor que 's mor d' anyorament.*

Barcelona.

PERE PRAT JABAL-LI.

(*) Del Aplec "Esbart de cançons".

* * *

*Soc com l'estel errant
que per el cel marxant,
perduda l'esma,
ignora cap ont va
ni sap ont parará
la sua carrera.*

*Soc com la fulla humil
que d'un roser gentil
el vent arrenca,*

*i, portada al etzar,
te sempre de volar
al torb sotsmesa.*

*Deu meu ¡quan podrà esser
que torni al meu roser
trista fulleta!*

*I ¡quan podrà l'estel
que vaga per el cel
trovar son terme!*

FREDERIC GISPERT.

L'ART A GIRONA

Durànt la Setmana Santa s'estrenà a la Catedral l'Oratori del mestre Rué del qu' am poques paraules ne direm lo que ens ne sembla. En primer lloc, la part de cantable, resulta música senzilla, fentlo, no obstant, grandios en alguns trossos la forsa d'instrumentació, que a dir veritat, demostra molts conexements, i en alguns punts, inspiració ben marcada; com per exemple en la pregaria, en la tempestat i en la barcarola qu' axís i tot decáu, quant, al unísson, el chor la repetex per segona vegada.

També decáu un poc en altres punts, com es: al mitj de l'introducció, en alguns trossos de la segona part i en el chor final per falta d'originalitat en el primer, i eccés de repeticions en el segon i tercer.

Aquesta es la nostra modesta opinió i ancara que respectem les dels altres, hem de confessar que'ns semblen poc encertades la de *L'Enderroch*, i les de *La Lucha* i *El Correo de la Tarde*: ja que en

l'obra a que 's referexen aquets dos ultims, no hi ha lo que ells venen a suposar: xo es, que la música es en gran part treta d'altres mestres, Wagner, Saint-Saens, etc., puig que si amb alguns te tirada es amb els de la moderna Escola Italiana.

J. M.ª ROQUET.

ESPIGOLANT. -- CRÓNICA

L' eminent doctor Robert, ferm puntal de nostra causa, ha mort. Fortament emocionats, no trobem en aquest moment, paraules ni frases d' admiració, i de condol dignes de tan gran home.

Catalans, reseu una oració per l' ànima del gran patrici.

Nostre distingit col·laborador i amic en Berga i Boada, ha obtingut un nou triomf, essent llorejat amb el premi i primer accèssit en el concurs de dibuxos, organitzat per la important revista *Barcelonina Catalunya Artistica*. Li donem una entusiasta enhorabona per sa distinció que no dubtem que es merescudíssima.

Dijous passat tingué lloc en el saló d' actes del Ateneu Barcelonés, de Barcelona, la primera audició del quadret líric-dramàtic "Lo Fossar de Sau", interpretat per sos autors, senyors Busquets i Punset i Masó i Goula. La presentació de la obra fou encarregada al poeta Bori i Fontestà. La falta de temps ens obliga a no parlar gaire de tan notable composició com vivament desitjariem. Rebin els autors la mes coral felicitació per llur excelent treball. Pensem dar a conèixer a nostres llegidors, quelcom de "Lo Fossar de Sau".

L' insigne campió de nostra causa, Enric Prat de la Ribà, director de de *La Veu de Catalunya*, ha sigut empresonat per haver reproduït en dit diari, una queixa que uns catalans francesos dirigien a sos diputats.

Nostra redacció li enviá el següent telegrama:

"*Veu Catalunya*.—Barcelona.—Publication catalaniste VIDA proteste avec indignation emprisonnement Prat. Courage et Avant.—Redacteurs."

Darrerament l' han dexat sortir de la pressó ananse 'n a sa casa en caràcter de detingut.

El nostre gran poeta Mossen Jacinto Verdaguer, está malalt de gravetat; diumenge passat li portaren el Sant Viàtic.

Am tant trist motiu s' ha fet patent l' aprecí en que tothom te al ec-

zimi autor de "L' Atlántida". De per tot s' han rebut cartes i telegrams preguntant per sa malaltia, i tot Barcelona ha desfilat per la casa del mestre.

Mossen Cinto conserva plenament les mes facultats intel·lectuals i una de les coses que 'l preocupen, es el llibre "Flors de Maig" que té en premsa.

Preguéem a Deu perque li torni la salut, si li convé.

S' ha publicat un poema titulat "En Misérias" de 'n Apeles Mestres.

Quan ja havíem dit a la "Literaria", ¡Deu t' hagi perdonat! ens hem enterat de que uns quants senyors que no saviem que tinguessim afició a *levantar muertos* l' han ressucitada. No 's creguin que aquesta feta es degui als aimadors de les lletres catalanes; els *autors* son un tal Hernandez, empleat del Govern civil; un tal Garcia, id., id., id.; un tal Montserrat (no pas el nostre company de redacció), id., id., id.; un periodista caciquista i .. els quatre de la junta que la varen matar; tots ells firmaven la papeleta de resurrecció.

Ara diu que li donarán oli de fetxe de bacallá perque 's refassi, pugui pagar els deutes, i de passada probi de fer el Certam de 1902. Com que temen que será l' últim, ja li han posat a n' el Jurat un metje, un capellá i un notari; i l' *Ilustrísimo* ja ha comensat a estudiar *la oración fúnebre* que li etjegarà desde la *permanencia*. ¡Ja vehuen si son previsors!

¡Pobre gent! si no 'ns fessin llástima ens farien riure.

REVISTA DE REVISTES.

Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana.—S' han rebut en aquesta redacció els números publicats de tan interessant revista, destinada a mantenir i augmentar els vincles d' entusiasme i germanor que unexen als nombrosíssims col·laboradors que trevallen amb inesperada activitat en la gran obra empresa pel M. I. Dr. Alcover, Vicari General de Mallorca.

Verdaderament s' axampla el cor i s' obliden amargantes cobardies al llegir aquelles ben pensades planes, en les que se sent bategar de ple l' amor i entusiasme envers nostra llengua, que es una de les notes característiques de la oviradora personalitat científica del digníssim Vicari General de la Illa Daurada.

No faltará qui, no comprenent la importancia capdal que té el llenguatge en la vida d' un poble, miri amb indiferencia i fins amb una rialleta de despreci el projecte del Dr. Alcover; tal vegada, algún català *pobre d' esperit*, (ben diferent d' aquells dels quals es el regne del Cel, com observa atinadament l' il·lustre Mallorquí), se escandilisaria al veure la valentia am que parla el Dr. Alcover, quan, per, axò califica de *maleida* l' influencia castellana en nostra aimada parla. Però no hi fa res; gracies a Deu, cada die es més petit el número d' aquets migrats catalans que, ben avinguts am l' imposició d' un llenguatge oficial, troben raonable que la nostra llengua, tan rica i venerable com qualse-

vol altra, sols servexi *per estar per casa*; i no està lluny el dia, en que la parla de nostres pares ocupi en el cor de tots els catalans el lloc preferent que ha tingut sempre per voler de Deu, en l'enteniment de tots els fills de la terra catalana, els qui, volguent ò no, han pensat sempre en català. L'entusiasme am que ha sigut rebuda la "Lletra de convit" del Dr. Alcover, en tots els indrets aont es parlada nostra llengua, i'l número i qualitat dels que, dintre i fora de Catalunya s'han ofert a treballar i treballen ja en tan patriòtica i profitosa tasca, son d'axò penyores seguríssimes.—P. i B.

—L'últim nombre qu'hem rebut de *Pel & Ploma*, es notable com solen serho tots els de la esmentada revista. Els dibuxos son de 'n Nonell, artista que dibuxa tot lo qu' es desdibuxat, i que fa art de lo que no 'n es. Son llàpit pessimista no troba altre cosa que esguerros del cos humá i miseries de la vida. Grata fins a trovar les últimes capes socials i allí encara escullex lo més llastimós. La seva factura es una factura *anarquista* i un si és o no és cínica, perquè després de la forma de pa moreno i de cos poc netejat que 's sent al mirar aquelles figures, s'hi ovira també quelcom que no fa tristesa; axís com una ganyota maliciosa, i a redera de les ratlles descuidades i salvatjes am que estan fetes s'hi endevina l'autor que fa l'ullet.

Quan en Nonell topa amb alguna figura massa bonica per ser feta a tall de caricaturista de la miseria (nois pobres per eczemple) no sap com pescars' ho i fa ratlles que expressan ben poca cosa.

Axò 'ns fa creure que no es afany de originalitat lo que persegüex en Nonell, sinó que en realitat el seu temperament no li dexa veure altra cosa, més que la currua de llástimes que cópia sobre el paper amb una espresió poderosa i am senzillesa i forsa del home primitiu.

VIDA

PUBLICACIÓ QUINZENAL
DE LITERATURA I ART

Sortirà el segon i el quart diumenge de cada mes

Preu de subscripció. Mitj any, 2'50 Pts. Se paga per avensat

NÚMERO SOLT 20 CENTIMS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: ESCOLA PIA, 6

SE VEN A GIRONA —En les llibreteries de J. Franquet i F. Geli i

Administració d'aquet periòdic.

A BARCELONA.—En la llibreteria de A. Verdaguer, "L'Avenç",

"L'Arxiu", i Kioske "El Sol".

Tipografia d'en Masó.—Ballesterias, 33 y 35.